

Силабус курсу:

СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Економічна психологія (вибіркова)

Ступінь вищої освіти:	Бакалавр
Спеціальність:	053 Психологія / Освітня програма практична психологія
Рік підготовки:	2
Семестр викладання:	весняний
Кількість кредитів ЄКТС:	5.0
Мова(-и) викладання:	українська
Вид семестрового контролю	Залік

Автор курсу та лектор:

к. психол. наук, доцент Побокіна Галина Миколаївна

вчений ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я та по-батькові

доцент кафедри практичної психології та соціальної роботи

посада

pobokina@snu.edu.ua	+38-066-923-16-16	+38-066-923-16-16 Viber, телеграм	аудиторія за розкладом
електронна адреса	телефон	месенджер	консультації

Анотація навчального курсу

Цілі вивчення курсу:

Метою лекційних занять за дисципліною є суб'єктивні відносини людей із приводу речей, які фактично складаються в процесі виробництва, обміну, розподілу й споживання. Це новий тип знання, що принципово відрізняється від того, що існував традиційно в економічній і психологічній науках. Потреба в цьому новому типі знань обумовлена тим, що економічні й психологічні знання, відокремлювані друг від друга штучними границями, керівник та підприємець у господарській практиці застосовує в єдності.

Саме тому суб'єкт економічної діяльності потребує, насамперед, таких знань, де б економічні методи господарювання досліджувалися під кутом зору сприйняття людей, тобто через призму особливостей їх психології.

Метою самостійної роботи за дисципліною є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без участі викладача; розвиток творчих здібностей та активізація розумової діяльності студентів; формування в студентів потреби безперервного самостійного поповнення знань; розвиток морально-вольових зусиль; поглиблення, узагальнення та закріплення знань, які студенти отримують у процесі навчання, а також застосування цих знань на практиці.

Результати навчання:

Знання: основні категорії, поняття й напрямки розвитку економічної психології; мати уявлення про предмет, метод і місце економічної психології в системі психологічних наук; мати уявлення про основні закономірності розвитку й механізмах реалізації індивідуальних особливостей особистості в різних ситуаціях економічного життя; типологію й особливості економічної поведінки в економічному середовищі, включаючи нормативну й девіантну поведінку, їхні причини, фактори, особливості індивідуальної і групової

поведінки в процесі прийняття рішень, спілкування в економічному середовищі особистостей і груп; вплив на поведінку особистості та суспільств їхнього статусу й ролі в організації, участі в керуванні, у володінні власністю; психологічні фактори, що визначають особливості поведінки в різних ситуаціях економічного життя; типологію й особливості індивідуальної та групової поведінки в сфері економіки: в умовах виробництва, розподілу, обміну, споживання, володіння й керування.

Вміння: проводити діагностику психологічних факторів, що визначають особливості поведінки в різних ситуаціях економічного життя; прогнозувати результати поведінки особистості в економічному середовищі; проводити економіко-психологічні дослідження.

Передумови до початку вивчення: Для засвоєння дисципліни повинні бути знання з: «Економічна психологія» студент повинен мати знання з дисциплін «Загальна психологія», «Експериментальна психологія», «Психодіагностика».

Мета курсу (набуті компетентності)

Мета викладання дисципліни полягає у розкритті взаємозв'язку різних суб'єктів економічних стосунків, а також формування у здобувачів вищої освіти: знань про психологічні особливості особистості економічної діяльності, навичок ефективного психологічного аналізу економічних явищ на різних рівнях соціального життя суспільства.

Вивчення даного навчального курсу призначене для формування, удосконалення та розвитку у здобувача вищої освіти наступних компетентностей:

ЗК1.Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2.Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технології, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 4.Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 5.Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 6.Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 8.Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9.Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК1.Здатність і розуміння сутності, значення і видів соціальної роботи та основних її параметрів (психологічного, соціально-педагогічного, юридичного, економічного, медичного).

СК 4.Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи та громади.

СК 5.Здатність до виявлення, соціального інспектування і оцінки потреб вразливих категорій громадян, у тому числі, які опинилися в складних життєвих обставинах.

СК 7.Здатність до співпраці у міжнародному середовищі на розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

Що забезпечується досягненням наступних програмних результатів навчання:

ПРН1.Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.

ПРН2.Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН4.Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної проблеми.

ПРН6.Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

Структура курсу

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
1.	Предмет, завдання та структура Економічної психології. Економічна поведінка. Методи дослідження економічної поведінки.	денне 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Об'єкт, предмет та методи економічної психології. Історія виникнення та розвитку економічної психології. Економічна психологія в системі наук. Економічна поведінка прийняття рішень. Базові методи дослідження в економічній психології. Основні типи поведінки індивідів. Мотиваційно-вольовий компонент економічної поведінки. Поведінкові особливості в кризових ситуаціях.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
2.	Економічна психологія сприйняття грошей. Економіко-психологічні передумови розвитку підприємництва.	денне 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Гроші як об'єкт психологічних досліджень. Типи й акцентуації особистості в контексті використання грошей. Фактори, що впливають на ставлення до грошей. Ставлення до грошей у різних соціальних групах населення. Психологічні передумови підприємництва. Етика та ідеологія підприємництва. Психологічний портрет підприємця. Підприємець та менеджер: психологічні умови поведінки.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
3.	Умови формування та розвитку трудового потенціалу: економіко-психологічні аспекти	денне 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Сутність і структура трудового потенціалу. Характеристика трудового потенціалу. Умови формування та розвитку трудового потенціалу. Фактори соціально-психологічного впливу на кадровий потенціал.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
4.	Ринок праці.	денне 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Поняття праці як фактора виробництва. Структура, моделі та функції ринку праці. Методи регулювання ринку праці. Проблеми сучасного розвитку ринку праці в Україні.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
5.	Психологія вибору професії.	денне 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Основні підходи до професійного самовизначення Особистості. Адаптація до праці та фактори її мотивації. Планування кар'єри. Професіограма менеджера.	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
6.	Психологія споживача.	денне 2/0/2 заочна 0,2/0/0,2	Фактори споживацького вибору. Типові ефекти споживацької поведінки. Моделі вибіркової поведінки споживача. Маркетингові дослідження поведінки споживачів .	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування
7.	Фактори психологічного впливу на суб'єктів фондового та фінансового ринків. Інновації та їх прояв в економіці і психології.	денне 2/0/2 заочна 0,5/0/0,5	Психологічні дослідження цікавості до фінансових ринків. Психологія поведінки платників податків. Загальні психологічні закономірності поведінки на біржі. Психологічний портрет брокера	Аналіз ситуацій. Практичні вправи. Індивідуальні завдання. Опитування

№	Тема	Години (Л/ПЗ)	Стислий зміст	Інструменти і завдання
			валютної біржі. Економічна сутність та психологічні проблеми інновацій. Організаційно-економічний механізм управління інноваційним розвитком. Роль освіти у розвитку національної інноваційної системи. Психологічні аспекти знанневої економіки.	
8.	Загальна кількість аудиторних годин:	денне 14/0/14 заочне 2/0/2		

Рекомендована література

1. Фера С. В. Економічна психологія. Навчальний посібник / С. В. Фера. – Чернігів: ФОП Баликіна С.М., 2020. – 164 с.
2. Компанієць В. В. Економічна психологія: Конспект лекцій / В. В. Компанієць , О.М.Полякова – Харків: УкрДУЗТ, 2021. – 90 с.
3. Гусєва О. Ю. Психологія підприємництва та бізнесу: навчальний посібник / О. Ю Гусєва., С. В. Легомінова, О. В. Воскобоева та ін. – Київ : Державний університет телекомунікацій, 2019. – 257с.
4. Arnold J. Work Psychology / J. Arnold, I. Coyne, R. Randall, F. Patterson. –7th ed. – Pearson Education Limited, 2020. – 654 p.
5. Соціально-психологічні закономірності економічного самовизначення молоді в умовах суспільних змін: монографія / Н. М. Дембицька та ін.; за ред. Н. М. Дембицької, О. В. Лавренко. Київ–Львів : Видавець Вікторія Кундельська, 2021. 212 с.
6. Сайт персональних навчальних систем ХНЕУ ім. С. Кузнеця. Дисципліна «Економічна психологія» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: 12 <https://pns.hneu.edu.ua/enrol/index.php?id=7705>
7. Психологічні основи розвитку особистості : монографія / Н.Є. Завацька, Ю.А. Завацький та ін. / За заг. ред. В.В. Бочелюка. – Запоріжжя: Просвіта, 2020. – Т.7. – 420 с.
8. Бібліотека психологічної літератури: <http://psylib.kiev.ua/>
9. Українські підручники он-лайн: <http://pidruchniki.ws/> 13. Психологічна бібліотека Псі-фактор: <http://psyfactor.org>
10. <http://www.nbu.gov.ua/>-Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського

Методичне забезпечення

1. Економічна психологія : методичні рекомендації до вивчення навчальної дисципліни. - Навчально-методична розробка. / Уклад. Н. М. Дембицька, Я. Г. Запека; Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Факультет психології. – К.: 2020 – 40 с

Оцінювання курсу

За повністю виконані завдання студент може отримати визначену кількість балів:

Інструменти та завдання	Кількість балів
Участь в обговоренні	10 (по 1,43 балів за 1 ЛК)
Практичні заняття	28 (7 практичних по 4 бали за 1 ПК)
Самостійна робота (контрольні роботи, реферати, есе, презентації, опрацювання наукової літератури тощо)	32
Підсумковий екзаменаційний (заліковий) тест	30
Разом	100

Шкала оцінювання студентів

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Плагіат та академічна доброчесність:

Під час виконання завдань здобувач має дотримуватись політики академічної доброчесності. Запозичення (використання ідей, розробок, тверджень, статистичних або експериментальних відомостей інших авторів) повинні бути оформлені відповідними посиланнями на першоджерела. Списування або копіювання є категорично забороненими. Перевірка текстів на унікальність здійснюється однаково для всіх здобувачів. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей).

Перезарахування кредитів, отриманих у

Здобувач вищої освіти може пройти певні онлайн-курси, які пов'язані з темами дисципліни, на онлайн-платформах. При поданні документу про

неформальній освіті:

проходження курсу студенту можуть бути перезараховані певні теми курсу та нараховані бали за завдання.

Завдання і заняття:

Усі завдання, передбачені програмою курсу мають бути виконані своєчасно і оцінені в спосіб, зазначений вище. Аудиторні заняття мають відвідуватись регулярно. Пропущені заняття (з будь-яких причин) мають бути відпрацьовані з отриманням відповідної оцінки не пізніше останнього тижня поточного семестру. В разі поважної причини (хвороба, академічна мобільність тощо) терміни можуть бути збільшені за письмовим дозволом декана.

Поведінка в аудиторії:

На заняття здобувачі вищої освіти вчасно приходять до аудиторії відповідно до діючого розкладу та обов'язково мають дотримуватися вимог техніки безпеки.

Під час занять здобувачі вищої освіти:

- дотримуються етичних правил поведіння;
- знаходяться на своєму навчальному місці;
- не заважають викладачу проводити заняття та іншим здобувачам навчатися.

Під час контролю знань здобувачі вищої освіти:

- є підготовленими відповідно до вимог даного курсу;
- розраховують тільки на власні знання (не шукають інші джерела інформації або «допомоги» інших осіб);
- не заважають іншим;
- виконують усі вимоги викладачів щодо контролю знань.